

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2020

Foreløpig rapport fra TBU

17. februar 2020

Innholdet i TBU-rapportene

- Hovedtema i den foreløpige rapporten
 - Lønnsutviklingen i 2019
 - Prisutviklingen – inkl. KPI-anslag for 2020
 - Utviklingen i norsk og internasjonal økonomi
 - Industriens konkurranseevne
 - Inntektsutviklingen for Norge og husholdningene
- Oppdatering i mars og NOU-publisering
- Oppsummering etter inntektsoppgjørene i juni

Lønnsveksten 2019 i forhandlingsområder

- Økt lønnsvekst i de fleste områder
- 3,4% samlet i de største forhandlingsområdene, mot 2,8% i 2018
- 3,1% i industrien i NHO-området
 - Anslaget etter oppgjøret i fjor var 3,2%
- 3,5% for alle ifølge nasjonalregnskapet

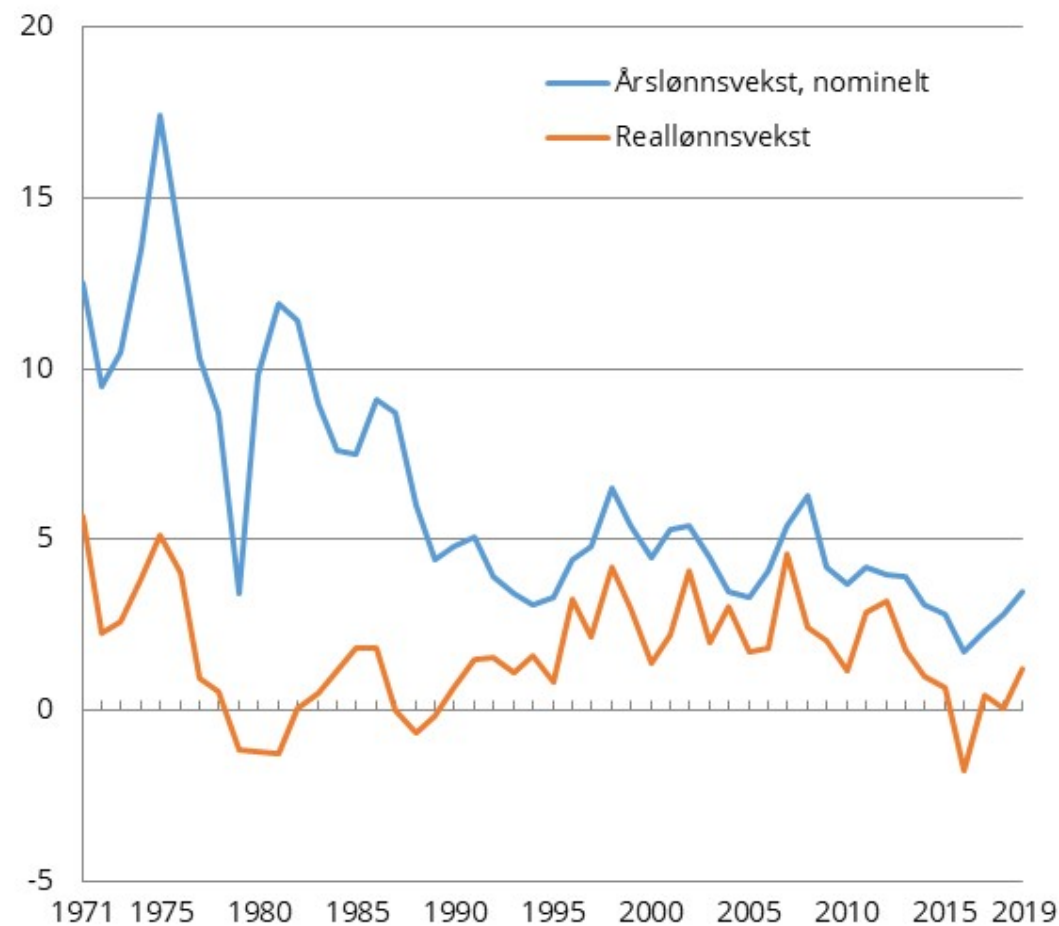
Årslønnsvekst 2018-2019 for noen hovedområder. Prosent

Reallønnsvekst i 2019

- Høyere reallønnsvekst i 2019 enn i årene før
- Reallønnsvekst etter skatt 1,0–1,7% i store forhandlingsområder (for gjennomsnittlig nivå og vekst)

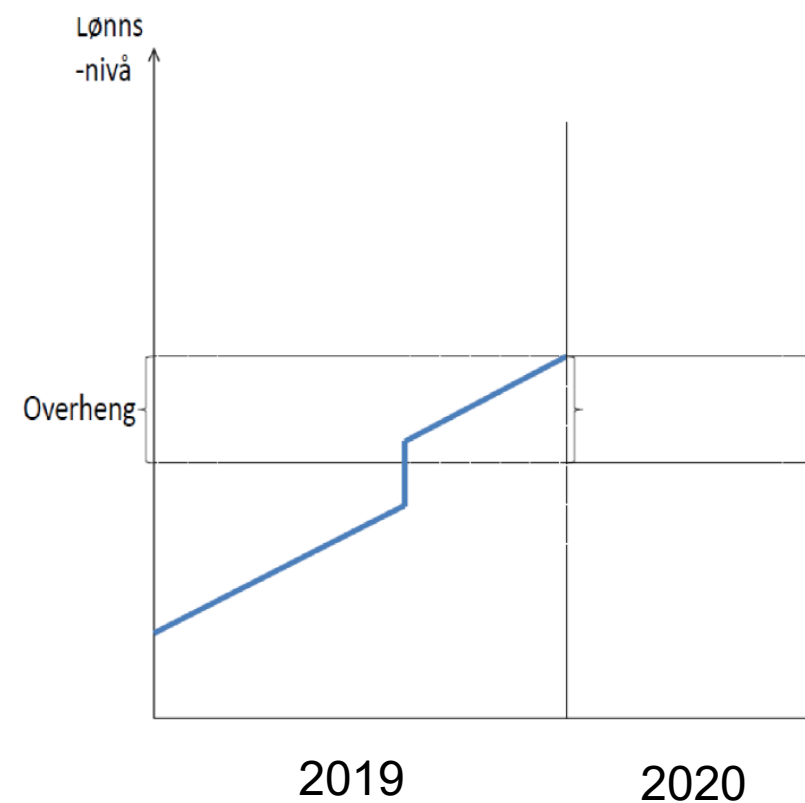
Nominell lønnsvekst og reallønnsvekst

Lønnsoverhengenget til 2020: 1,2% i gjennomsnitt

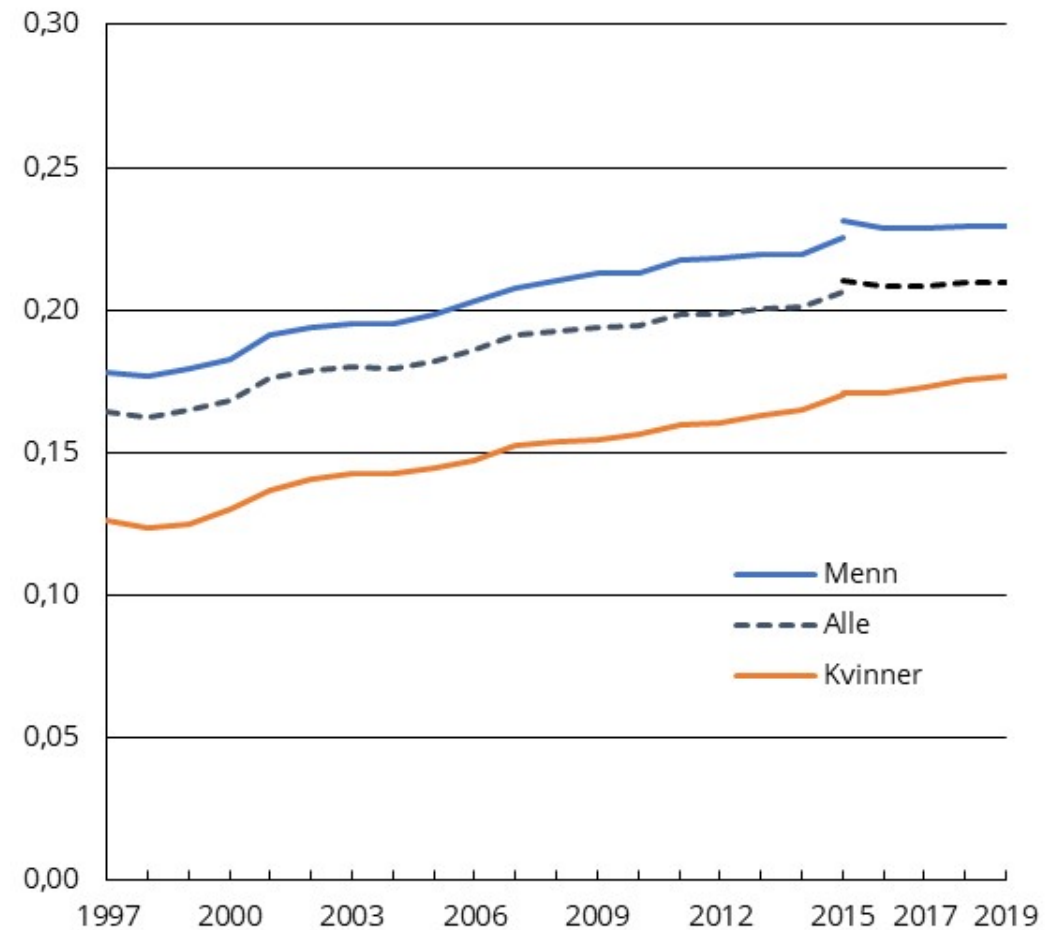
Industriarbeidere	1,1
Industrifunksjonærer	1,3
Finanstjenester	1,4
Virke-bedrifter i varehandel	1,0
Kommunene	1,2
Staten	1,2
Spekter – Helseforetakene	1,0
Spekter – øvrige bedrifter	0,8

Lønnsoverheng: forholdet mellom lønnsnivået ved utgangen av året og gjennomsnittet over året

Lønnsfordeling (Gini-koeffisient) stabil fra 2015

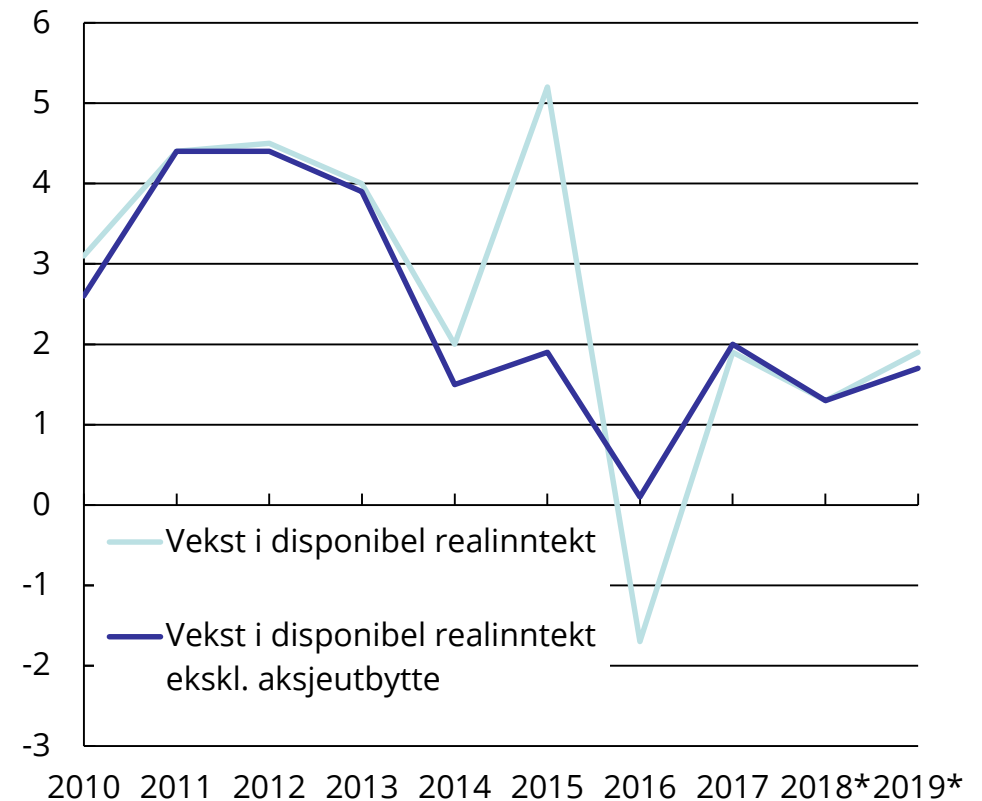
- Lønnsfordelingen målt med Gini-koeffisienten er om lag uendret fra 2015 til 2019. Økte i perioden 1998-2015.
- Lønnsveksten har vært lavest nederst i fordelingen siste 10 år
- Minkende forskjeller mellom kvinner og menn, ved gjennomsnitt og median.
- Økende ulikhet blant kvinner

Husholdningenes inntekter

- Disponibel realinntekt for husholdningene økte med 1,9%
 - Økt sysselsetting og økt reallønn
- Regnet per innbygger var veksten i realinntekt 1,1%
- Reallønnsvekst etter skatt mellom 1,0 og 1,7% i 2019, for gjennomsnittet i store forhandlingsområder

Vekst i husholdningenes disponible realinntekt. Prosentvis endring fra året før

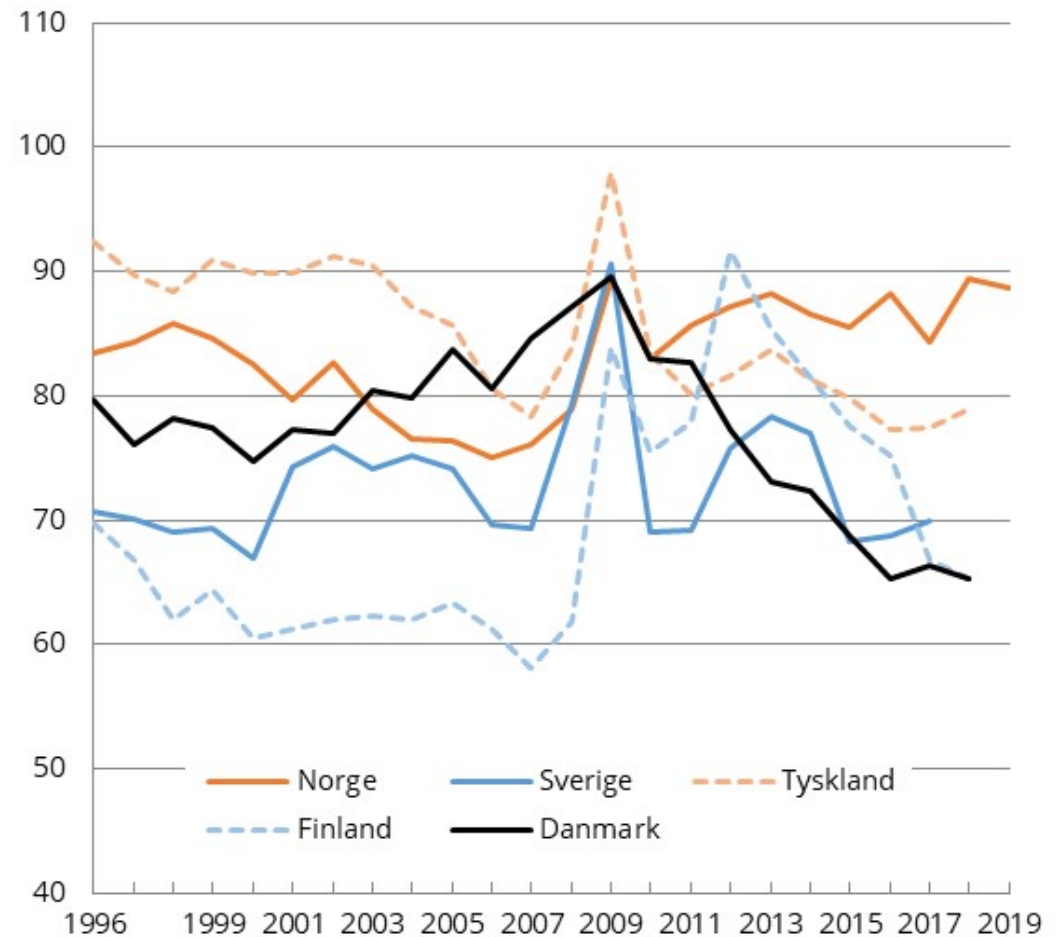

* Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet

Lønnskostnadsandelen i industrien over historisk gjennomsnitt

- Hovedkursen:
Lønnsdannelsen i industrien skal bidra til stabil lønnskostnadsandel på lang sikt
- Dette skal danne normen for lønnsveksten i resten av økonomien (frontfagsmodellen)

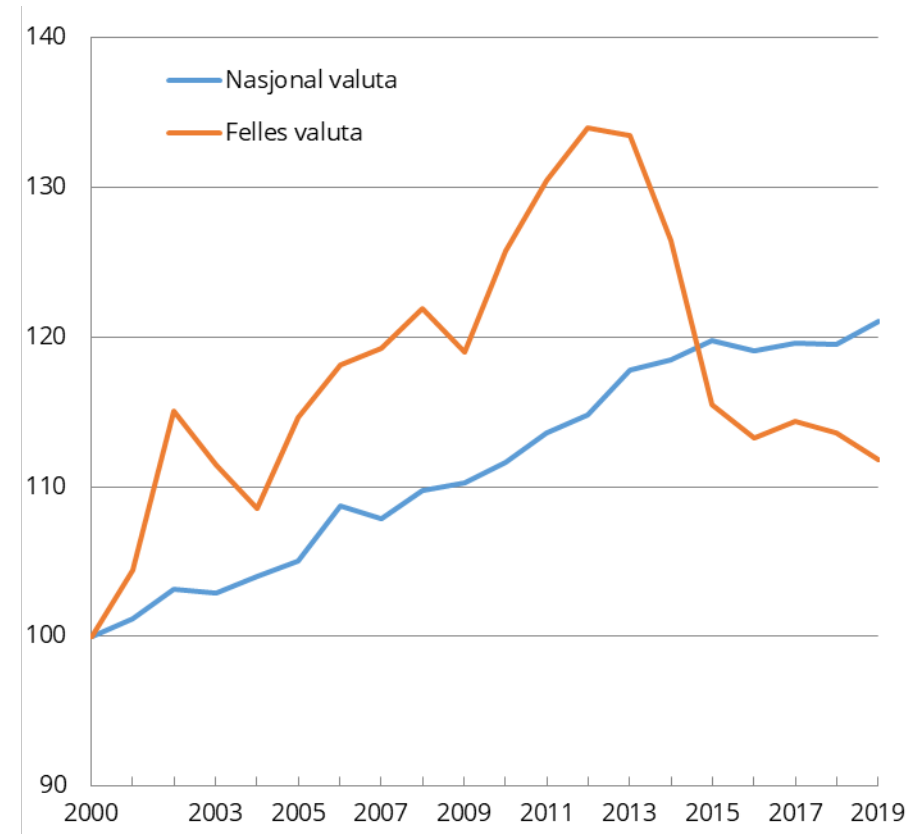
Lønnskostnadsandeler i industrien

Konkurransesevnen – nivået på timelønnskostnadene

- Relative timelønnskostnader mellom norsk industri og industrien hos *handelspartnerne* målt i felles valuta anslås å ha falt med 1,6% i fjor
- Sammenheng med en svekkelse av kronkursen, mens høyere vekst i timelønnskostnadene i norsk industri trakk i motsatt retning
- Gjennomsnittlig timelønnskostnad i industrien var 33 prosent høyere i Norge enn hos handelspartnerne
- Lønnsveksten i Norge mer på linje med veksten hos handelspartnerne fra 2015

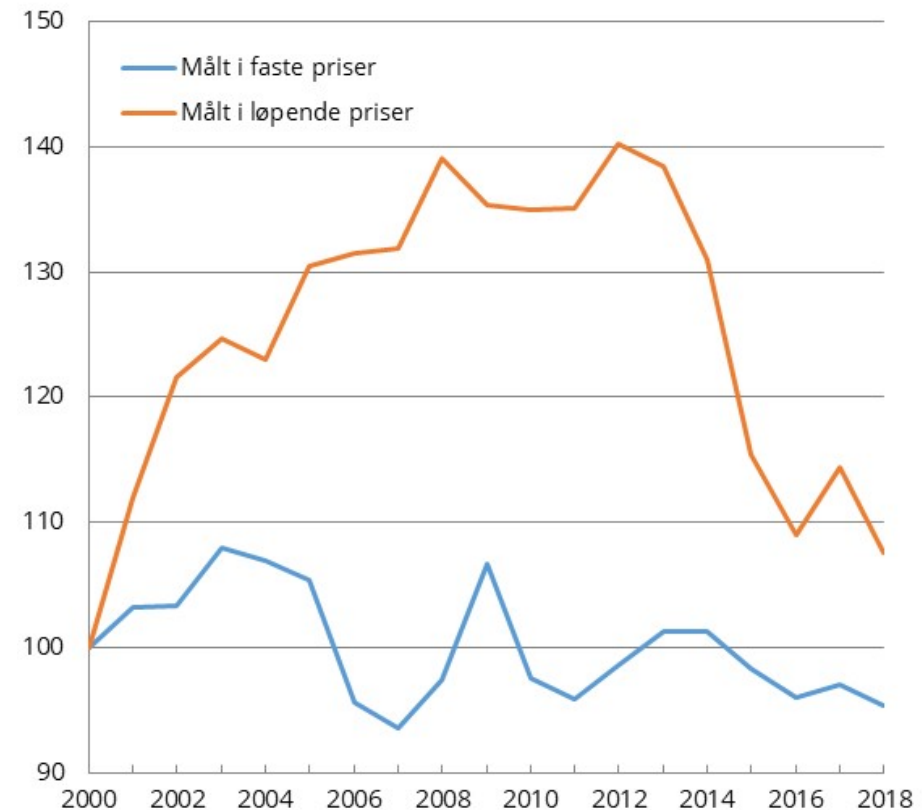
Relative timelønnskostnader i industrien. Indeks 2000 = 100

Produktiviteten i norsk industri

- Bruttoprodukt per timeverk økte med 0,8 prosent i fjor, etter å ha falt med 0,2 prosent året før
- Usikre tall for 2019
- Produktivitetsvekst i norsk industri i perioden 2009–2018 1,7 prosent per år, litt lavere enn handelspartnerne

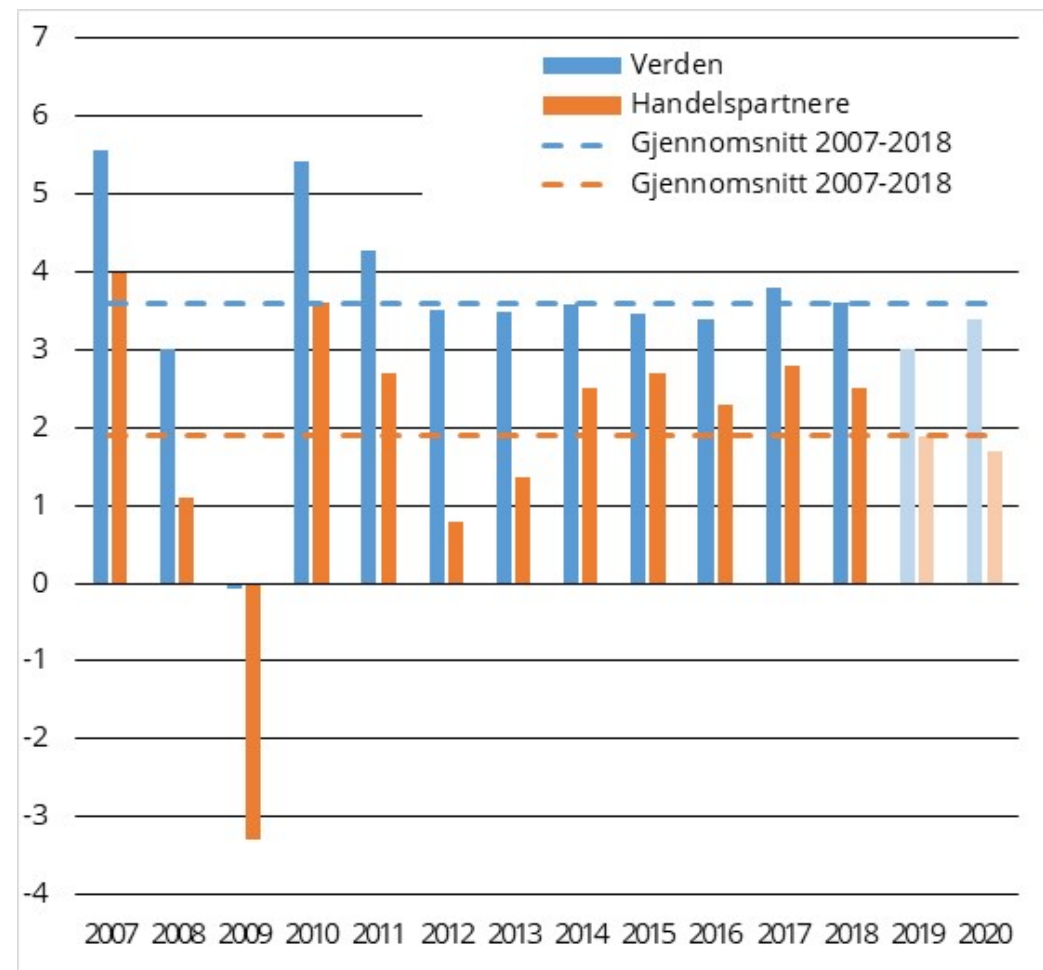
Bruttoprodukt per timeverk i norsk industri i forhold til bruttoprodukt per sysselsatt i industrien hos handelspartnerne. Faste priser og løpende priser i felles valuta. Indeks 2000 = 100

Utsikter til lavere vekst hos handelspartnerne

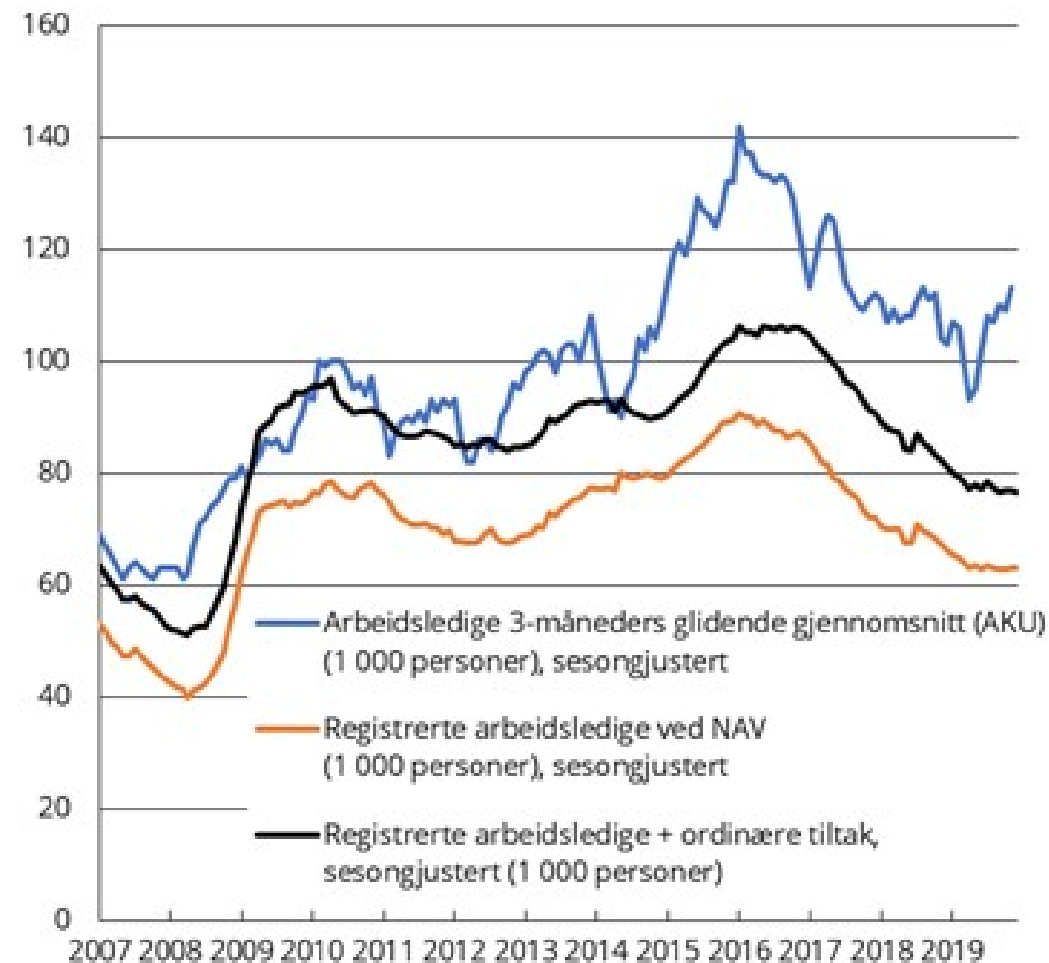
- Den økonomiske veksten hos handelspartnerne har falt de to siste årene
- Vil trolig falle litt til i 2020
- Risikobildet blant annet preget av:
 - Handelsrelasjoner
 - Høy gjeld i foretakssektoren
 - Koronaviruset

BNP-vekst i verden og Norges 25 viktigste handelspartnere

Dempet økonomisk vekst i Norge

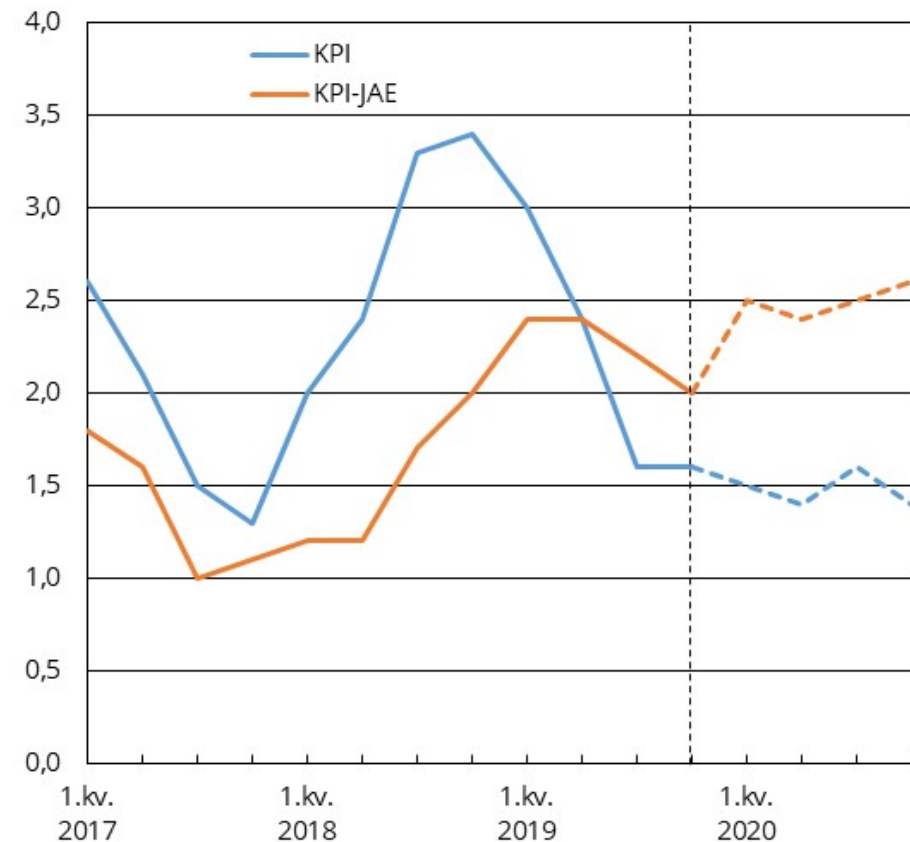
- Moderat oppgangskonjunktur fra slutten av 2016 til midten av 2019
- Svak vekst andre halvår 2019
- Mange prognoser peker i retning av at oppgangskonjunktoren er over.
 - internasjonal konjunkturutvikling og omslag i petroleumsinvesteringene
- Det ventes likevel at norsk økonomi vil være nær konjunkturnøytral i årene framover

Utsiktene for inflasjonen i 2020

- Konsumprisene (KPI) økte med 2,2% fra 2018 til 2019
 - KPI-JAE steg også med 2,2%
- Utvalget anslår veksten i KPI til om lag 1,5% i 2020
 - KPI-JAE kan øke med 2,5%
- Usikkerhet særlig knyttet til valutakurs og energipriser
- Utvalget gjør en ny vurdering i mars

Vekst i konsumpriser, KPI og KPI-JAE. Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Hovedpunkter i foreløpig rapport for 2020

- Lønnsvekst i 2019 på 3,4% samlet i de største forhandlingsområdene, og 3,1% i NHO-bedrifter i industrien
- Lønnsoverhenget til 2020 på 1,2% samlet, 1,2% i industrien
- TBU anslår KPI-veksten til om lag 1,5% fra 2019 til 2020
- Industriens timelønnskostnader fortsatt høye
- Lønnskostnadsandelen i industrien er over det historiske snittet siste 10–20 år
- Svakere vekst i norsk økonomi gjennom andre halvår 2019